

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра загальної педагогіки та дошкільної освіти

СИЛАБУС

обов'язкового освітнього компонента

«Освітній менеджмент»

(назва освітнього компонента)

підготовки магістра

(назва освітнього рівня)

спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Середня освіта (Географія. Економіка)

(назва освітньо-професійної програми)

Силабус обов'язкового освітнього компонента «Освітній менеджмент» підготовки магістра, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014.07 Середня освіти (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія. Економіка)»

Розробник: Семенов Олександр Сергійович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_____
(підпис)

Потапова А. Г.

(прізвище, ініціали)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Протокол № 1 від 26 серпня 2023р.

Завідувач кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

проф. Семенов О. С.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014.07 Середня освіта (Географія); Середня освіта (Географія. Економіка) магістр	Обов'язковий
Кількість годин / кредитів 90/3		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Лекції: 20 год.
		Практичні: 26 год.
		Самостійна робота: 38 год.
ІНДЗ: є	Консультації: 6 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка 014.07 Середня освіта (Географія); Середня освіта (Географія. Економіка) магістр	Обов'язковий
Кількість годин / кредитів 90/3		Рік навчання: 1
		Семестр: 1
		Лекції: 6 год.
		Практичні: 6 год.
		Самостійна робота: 64 год.
ІНДЗ: є	Консультації: 14 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Викладач	Семенов Олександр Сергійович
Науковий ступінь	доктор педагогічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Телефон	+38 050 378 37 69
e-mail	semenov.oleksandr@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

Викладач	Алендарь Надія Іванівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Телефон	+38 050 378 54 65
e-mail	Alendar.Nadiya@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент *«Освітній менеджмент»* належить до нормативних дисциплін та покликаний формувати у здобувачів освіти системні уявлення про функціонування закладу освіти, виробляти загальні та окремі спеціальні (фахові) компетентності, що складатимуть основу діяльності майбутнього педагога як менеджера в галузі освіти. Програмові результати, що передбачені у процесі опанування змісту освітнього компоненту, спрямовані на розвиток у здобувача освіти готовності розв'язувати складні завдання організації та керівництва освітнім процесом, оволодіння інноваційними управлінськими підходами, здатності приймати відповідальні рішення щодо впливу на функціонування освітньої системи.

2. Структура освітнього компонента:

Денна форма навчання: лекції – 20 год., практичні – 26 год., консультації – 6 год., самостійна робота – 38 год. (3 кредити, 90 год.)

Заочна форма навчання: лекції – 6 год., практичні – 6 год., консультації – 14 год., самостійна робота – 64 год. (3 кредити, 90 год.)

3. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: зміст освітніх компонентів освітньої програми бакалаврського рівня, знання психолого-педагогічних основ розвитку та формування особистості у дитячому віці.

Постреквізити: освітні компоненти *«Цифрові освітні ресурси»*, *«Методика профільного навчання географії, економіки»*, *«Методика позашкільної та краснавччої роботи»*, переддипломна педагогічна практик.

4. Мета і завдання освітнього компонента. Ознайомити здобувачів освіти з теоретичними та практичними засадами планування, організації, мотивації та контролю з метою досягнення координації людських, фінансових і технологічних ресурсів, необхідних для ефективного функціонування закладу освіти. Сформувати уміння аналізувати діяльність освітньої системи як об'єкта управління. Розвивати у майбутніх педагогів особистісні та професійні якості менеджера освітньої діяльності.

Завданнями вивчення освітнього компонента *«Освітній менеджмент»* є:

- сформувати в здобувачів освіти уявлення про методологічні та теоретичні основи освітнього менеджменту;
- ознайомити майбутніх професіоналів в галузі освіти з основами діяльності директора (керівника) закладу освіти;
- навчити здобувачів освіти приймати управлінські рішення, організовувати їх реалізацію та регулювання;
- ознайомити здобувачів освіти із регуляторними основами управління якістю

освіти в Україні;

- ознайомити здобувачів освіти з основами менеджменту загальної середньої (позашкільної) освіти та зарубіжним досвідом функціонування освітніх систем.

5. Результати навчання (компетентності).

Освітній компонент спрямований на формування таких **загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей:**

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

Фахові (спеціальні) компетентності:

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Предметні компетентності:

ПК1. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички.

ПК2. Здатність розв’язувати задачі у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позакласної роботи, спрямовані на формування у здобувачів освіти ключових і предметних географічних компетентностей, фахового світогляду.

ПК6. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок розв’язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльності.

ПК7. Здатність до організації та проведення позанавчальної роботи здобувачів освіти географічного, краєзнавчого, туристського або іншого фахового спрямування.

Опанування змісту освітнього компонента дозволяє отримати такі *програмні результати навчання:*

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у

практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Предметні результати навчання:

ПРН3. Знає та застосовує поняттєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку роботу.

ПРН5. Обирає форми та методи організації освітнього процесу з орієнтацією на світовий і національний рівень, володіє вміннями працювати в глобальному інформаційному середовищі за фахом, підбирати спеціальну літературу та картографічні твори.

ПРН8. Здійснює планування та реалізацію подальшого життя на основі економічних і фінансових знань, умінь, навичок та цінностей для досягнення особистих, професійних та суспільних цілей.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин *					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні (семінари)	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю/ Бали
Тема 1. Методологічні засади управління освітньою системою в умовах глобалізації.	8 / 5	2 / 0	2 / 0	3 / 4	1 / 1	ДС, ПО, СР 5 / 5

Тема 2. Освітня система як об'єкт управління.	9 / 10	2 / 2	2 / 0	4 / 7	1 / 1	ДС, ПО, СР 5 / 5
Тема 3. Діяльність суб'єктів управління освітою.	9 / 11	2 / 2	2 / 0	4 / 7	1 / 2	ДС, ПО, СР 5 / 5
Тема 4. Теоретичні основи освітнього менеджменту.	12 / 14	2 / 2	4 / 0	5 / 10	1 / 2	ДС, ПО, СР 10 / 10
Тема 5. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті.	12 / 14	2 / 0	4 / 2	5 / 10	1 / 2	ДС, ПО, СР 10 / 10
Тема 6. Соціально-педагогічні аспекти освітнього менеджменту.	7 / 7	2 / 0	2 / 2	3 / 4	- / 1	ДС, ПО, СР 5 / 5
Тема 7. Управління інноваційним розвитком освітньої системи.	7 / 5	2 / 0	2 / 0	3 / 4	- / 1	ДС, ПО, СР 5 / 5
Тема 8. Управління якістю освіти.	12 / 14	2 / 0	4 / 2	5 / 10	1 / 2	ДС, ПО, СР 10 / 10
Тема 9. Менеджмент позашкільної системи освіти.	7 / 5	2 / 0	2 / 0	3 / 4	- / 1	ДС, ПО, СР 5 / 5
Тема 10. Особливості функціонування зарубіжних освітніх систем.	7 / 5	2 / 0	2 / 0	3 / 4	- / 1	ДС, ПО, СР 5 / 5
Види підсумкових робіт						Бал
Поточне опитування						65 / 65
ІНДЗ						35 / 35
Разом годин / Балів	90 / 90	20 / 6	26 / 6	38 / 64	6 / 14	100

* значення годин, балів подається у форматі: «денна форма / заочна форма»

Методи контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо, ПО – поточне опитування, ДС – дискусія, ЕО – експрес-опитування, СР – самостійна робота.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Самостійна робота передбачає опрацювання теоретичних основ матеріалу по кожній темі та рекомендованої викладачем навчальної літератури з переліку, відповідно до структури освітнього компонента.

Самостійна робота здобувача освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача, що включає:

- опрацювання теоретичних основ матеріалу, що обговорювався на лекціях. Перевірка здійснюється під час семінарів та практичних занять.

- підготовку до практичних занять, яка включає теоретичне опрацювання окремих тем або питань, що попередньо не обговорювались на лекціях та семінарах. Перевірка здійснюється під час практичних занять і оцінюється відповідною кількістю балів.

Самостійна робота здобувачів освіти спрямована на засвоєння теоретичного матеріалу та розвиток здатності до самоаналізу, усвідомлення власних зон розвитку в питаннях професійної діяльності менеджера системи освіти. У процесі підготовки теоретичних питань та виконання діагностичних методик, а також обговорення тем і отриманих результатів на практичних заняттях здобувачі освіти мають змогу визначити свої сильні і слабкі сторони і напрацювати індивідуальні програми розвитку, вдосконалення певних індивідуально-типологічних якостей та/чи управлінських стратегій.

Перелік тем, питань та завдань для самостійного опрацювання

№ з/п	Тема	Перелік питань / завдань для самостійного опрацювання	Кількість годин *
-------	------	---	-------------------

1	Методологічні засади управління освітньою системою в умовах глобалізації.	1. Філософія освіти: управлінський контекст. 2. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою.	3 / 4
2	Освітня система як об'єкт управління.	1. Аналіз стану діяльності освітньої системи 2. Колегіальні органи управління освітою.	4 / 7
3	Діяльність суб'єктів управління освітою.	1. Експертиза компетентності керівника закладу освіти. 2. Управління виховною роботою закладу освіти.	4 / 7
4	Теоретичні основи освітнього менеджменту.	1. Внутрішкільне управління та його функції.	5 / 10
5	Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті.	1. ІКТ в управлінні освітою. 2. Управління персоналом.	5 / 50
6	Соціально-педагогічні аспекти освітнього менеджменту.	1. Лідерство в освіті. 2. Етика управлінської діяльності.	3 / 4
7	Управління інноваційним розвитком освітньої системи.	1. Проаналізувати сучасні моделі освітнього менеджменту.	3 / 4
8	Управління якістю освіти.	1. Атестація закладу освіти. 2. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти.	5 / 10
9	Менеджмент позашкільної системи освіти.	1. Управління процесами творчого зростання.	3 / 4
10	Особливості функціонування зарубіжних освітніх систем.	1. Особливості функціонування освіти країни Європи (за вибором).	3 / 4
Разом			38 / 64

* значення годин подається у форматі: «денна форма / заочна форма»

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (ІНДЗ)

Виконання ІНДЗ (індивідуального навчально-дослідного завдання) передбачає опанування здобувачами освіти умілостей використовувати здобуті знання та вміння на практиці. Здобувачам освіти пропонується підготувати управлінську модель функціонування закладу загальної середньої освіти та представити її у формі структурно-логічної схеми (графа), що відобразатиме певний управлінський задум та його реалізацію.

Структурно-логічна схема має бути присвячена системній реалізації педагогічної ідеї (за вибором). До складу структурно-логічної схеми мають належати такі блоки: цільовий (ідея або мета, завдання управлінської стратегії), змістовий (що саме слід реалізувати у ході досягнення мети), процесуальний (форми, методи та прийоми

педагогічної взаємодії, спрямовані на досягнення мети) та результативний (опис очікуваного результату).

Структурно-логічна схема також має містити етапи реалізації управлінської стратегії із зазначенням відповідальних посадових осіб та відповідних завдань, що ними виконуватимуться. Для виконання ІНДЗ здобувачі освіти обирають одну із запропонованих проблем:

1. Формування національно-патріотичної ідентичності учнівської молоді.
2. Запобігання проявам ненормативної поведінки учнів (тип ненормативної поведінки – за вибором).
3. Формування толерантного ставлення до ровесників у мультикультурному освітньому середовищі.
4. «Інформаційна гігієна» у процесі використання школярами інформаційно-комунікативних технологій.
5. Професійне самовизначення старшокласників.
6. Дозвіллева кваліфікація школярів та її формування.
7. Здоров'язберігаючі технології у освітньому середовищі закладу освіти.
8. Формування творчо спрямованої особистості школяра.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання відбувається згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

Під час вивчення освітнього компонента передбачена можливість визнання отриманої здобувачем вищої освіти неформальної освіти як оцінку з окремих тем згідно з Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.06.2022 р.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – він має право на консультаціях, графік яких є попередньо узгодженим з викладачем, відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття.

Процес вивчення освітнього компонента здійснюється за умов дотримання здобувачами освіти та викладачем Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки від 30.10.2020 р.

Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Запропонований освітній компонент оцінюється за накопичувальною системою. Максимальний бал, який може отримати здобувач вищої освіти, складає 100 б., з яких 65 б. за роботу на практичних заняттях (не більше 5 б. за відповідь) та 35 б. за виконання ІНДЗ. Сума отриманих балів може бути зарахована як атестаційний бал за згодою здобувача. В разі незгоди його бали обнулюються. В такому випадку атестація здійснюється усно у формі заліку.

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

К-ть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бал	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бал	Оцінюється робота здобувача, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання ОК, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 6

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання роботи
10 бали	Актуальність обраної теми науково-педагогічного дослідження

10 бали	Чіткість формулювання мети та завдань науково-педагогічного дослідження відповідно до обраної теми
5 бали	Якість, чіткість, повнота кількісної обробки отриманих даних та аналізу результатів, обґрунтованість добору дидактичного матеріалу
5 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
5 балів	Якість оформлення роботи
35 балів	Разом

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Оцінка виставляється без урахування попередніх оцінок. На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та умінь синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. Згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 29.06.2022 р., загалом здобувач може отримати від 0 до 100 б.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність та значення освітнього менеджменту
2. Історія становлення освітнього менеджменту.
3. Система освіти в Україні, її структура, органи державного управління освітою.
4. Державно-громадське управління освітою.
5. Світові тенденції у розвитку освіти.
6. Розвиток освіти в Україні як стратегія змін.
7. Філософія освіти: управлінський контекст.
8. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою.
9. Конкретнонаукові підходи в управлінні освітою.
10. Технології управління освітою.
11. Характеристика освітніх систем як об'єктів управління.
12. Діяльність громадської ради закладу освіти.
13. Діяльність педагогічної ради закладу освіти.

14. Професійна модель керівника закладу освіти.
15. Експертиза компетентності керівника закладу освіти.
16. Аналіз – функція управління закладом освіти.
17. Планування – функція управління закладом освіти.
18. Організація – функція управління закладом освіти.
19. Контроль – функція управління закладом освіти.
20. Регулювання – функція управління закладом освіти.
21. Управлінське рішення.
22. Комунікації в процесі управління.
23. ІКТ в управлінні освітою.
24. Управління персоналом.
25. Реалізація і регулювання управлінських рішень.
26. Понятійно-термінологічний апарат інноваційного управління освітою.
27. Нормативно-правова база інноваційного розвитку освіти.
28. Класифікація освітніх інновацій.
29. Етапи впровадження нововведень у закладі освіти.
30. Теоретичні основи якості освіти.
31. Оцінювання якості в системі загальної середньої освіти.
32. Атестація закладу освіти в Україні.
33. Державна підсумкова атестація.
34. Зовнішнє незалежне оцінювання.
35. Міжнародні порівняльні дослідження якості освіти.
36. Діяльність закладу позашкільної освіти як освітньої системи.
37. Системно-цільова модель управління закладом позашкільної освіти.
38. Особливості функціонування системи освіти США.
39. Якість освіти англосаксонських держав.
40. Особливості функціонування систем освіти Фінляндії, Японії, КНР.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Popovych, I., Semenov, O., Semenova, N., Zavatska, N., Kovalchuk, Z., & Zavatskyi, Y. (2022). Research of readiness of teachers of rural secondary schools for innovations. *Amazonia Investiga*, 11(54). P. 84-93. (Web of science)
2. Алендарь Н. І., Семенов О. С., Семенова Н. І. Освітній менеджмент: Методичні рекомендації до практичних занять. Луцьк : Обрій, 2023. 23 с.
3. Андросюк В. Педагогічний менеджмент і психодидактика: навч. посібник. Тернопільський національний економічний ун-т. Т. : Економічна думка, 2018.
4. Барабаш Ю., Пріма Р., Барабаш Ц. Освітній менеджмент: навчальний посібник. Луцьк : СНУ ім.Лесі України, 2014.
5. Гуменюк Т. Сучасний менеджмент вищої освіти в умовах часу. *Актуальні питання українського інформаційного простору*. 2022. № 2. С. 55-64.
6. Зливков, В., Лукомська, С. Діти війни: теоретико-методичні і практичні аспекти психологічної допомоги: Навч. пос. Київ-Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2022. 95 с.
7. Карамушка Л.М., Креденцер О.В., Терещенко К.В., Івкін В.М., Лагодзінська В.І., Ковальчук О.С. (2019). Зміст, основні характеристики організаційної культури освітніх організацій та її спеціальні функції в умовах соціальної напруженості. *Актуальні проблеми психології*. Том І. Випуск 51. URL: https://lib.iitta.gov.ua/718711/1/Ivkin%2051_2019.pdf

8. Кобаль В. Організацій й управління навчально-виховним процесом у початковій школі : навч. пос. Мукачево : МДУ, 2015.
9. Лунячек В. Педагогічний менеджмент: навчальний посібник. Х. : Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2015.
10. Павлютенков Є. Основи управління школою. Х. : Вид. група «Основа», 2016.
11. Положення про загальноосвітній навчальний заклад. Інф. збірник МО України. 2016. № 7.
12. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. для підготовки магістрів за спеціалізаціями «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навчальних закладів / за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. К., 2016.
13. Семенов О. С., Семенова Н. І., Гніровська О. З. Менеджмент інноваційного розвитку в дошкільній освіті: Інформаційний збірник. Луцьк : Обрій, 2023. 150 с.
14. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : Монографія. Київ, 2014. 710 с. URL: http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/3921/1/36_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%AF_2014.pdf
15. Цехмістрова Г. Управління в освіті та педагогічна діагностика. Навчальний посібник для студентів ВНЗ. К. : Видавничий Дім «Слово», 2015.

Додаткова

1. Nataliia Zavatska, Oleksandr Semenov, Natalia Kaptaian, Nataliia Semenova, Viktoriia Kazibekova, Oksana Kononenko. Estudio de politica experiment de tecnologias preservadoras de salud: sobre el ejemplo de rehabilitacion sistematica de jovenes estudiantes. *Questiones politicas*, Volume 39, № 71, 2021-12-26. P. 903-930.
2. Байбакова О. Сучасні погляди на педагогічний менеджмент. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2011. Вип. 23. С. 13–16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2011_23_6
3. Винничук О.Т. Педагогічний менеджмент як теорія і практика управління освітнім процесом. *Актуальні проблеми управління закладами освіти в контексті стратегії модернізації освітньої галузі*: колективна монографія / за загальною редакцією В.П. Кравця. Г.М. Мешко. Тернопіль : ТИПУ ім. В. Гнатюка, 2020. С. 19–30.
4. Дарманська, І., Дарманський, С., Дичаківський, О., Сівак Н. Освітній менеджмент: навчальний посібник. Хмельницький : ХГП. 2021.
5. Саух І.В. Проблеми розвитку креативного менеджменту та креативної освіти в сучасних умовах. *Вісник Київського інституту бізнесу та технологій*. Київ : Вид-во ПВНЗ «Київський інститут бізнесу та технологій». № 2 (40). 2019. С. 81–85.
6. Семенов О. Порівняльний аналіз зарубіжного та вітчизняного досвіду формування творчо спрямованої особистості дитини у закладах неформальної освіти. *Порівняльно-педагогічні студії*. 2016. № 1(27). С. 19–25.
7. Семенов О. Управлінські засади гурткової роботи зі старшими дошкільниками в позашкільному навчальному закладі. *Педагогічна освіта: теорія і практика* : Зб. наук. праць. Кам'янець-Подільський національний ун-т ім. І. Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України. Вип. 21 (2-2016). Ч. 2. Кам'янець-Подільський, 2016. С. 225–230.
8. Семенов О. Циклічна модель управління дошкільною освітою. *Особистість у просторі виховних інновацій* : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 19.10.2018. Івано-Франківськ : Наір, 2018. С. 330–335.

Інтернет-ресурси:

Закон України «Про освіту» (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

Положення про атестацію педагогічних працівників (2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-22#Text>.

Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>.

Про затвердження Порядку акредитації та ведення реєстру громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб, що здійснюють незалежне оцінювання якості освіти та освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти (2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0520-22#Text>.